

උපදෙස් පත්‍රිකා අංක 09
(සංශෝධිත)

උක් වගාවේ පත්‍ර ප්‍රදාහ රෝගය

උක් පර්යේෂණ ආයතනය

උඩවලව

2017

හැඳින්වීම

උක් වගා කරන සියලුම රටවල පාහේ පැතිර ඇති ශල්ක පත්‍ර ප්‍රදාහ රෝගය, ශ්‍රී ලංකාවේ උක් වගාවන්හි දී ද ව්‍යාප්තව ඇත. ශාක පත්‍රවල කොළ පැහැය නැතිවී (හරිතක්ෂය වී) අවසානයේ මුළු ශාකයම මිය යාමට පවා ලක්වන මෙම රෝගය නිසා උක් වගාවේ අස්වනු විශාල වශයෙන් අඩු වේ. එබැවින් මෙම රෝගයෙන් තම වගාව ආරක්ෂා කර ගැනීම, ගොවීන්ගේ ආදායම් වැඩි කර ගත හැකි මගක් මෙන්ම එය උක් කර්මාන්තයේ පැවැත්මටද පිරිවහලකි.

රෝග කාරකය

මෙම රෝගයට හේතු වන්නේ ක්සන්තොමොනාස් ඇල්බිනියන්ස් (*Xanthomonas albinans*) නැමැති බැක්ටීරියා විශේෂයකි.

රෝග ලක්ෂණ

රෝගය ඇතිවන මුල් අවස්ථාවේදී පත්‍රයේ මැද කාර්පියට සමාන්තරව, එනම් පත්‍රයේ දික් අතට සුදුපාට සිහින් ඉරි ඇතිවේ. ඉන් අනතුරුව මෙම සුදුපාට ඉරි ප්‍රමානයෙන් විශාලවන අතර පිදුරු පැහැයක් ගනී. මෙම සුදු පාට ඉරි පත්‍ර කොපුවේක් දක්නට ඇත.

පසු කාලීනව, පත්‍රයේ අග්‍රස්ථ කොටසින් වියළීම ආරම්භවී මුළු පත්‍රයම වියලී ගිය ස්වභාවයක් ගනී. ඒ සමගම ශාකයේ පහල කොටසින් පාර්ශ්වික අංකුර විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇතිවේ. මෙම පාර්ශ්වික අංකුර මල් පිපීමේදී හෝ අග්‍රස්ථයට හානි වීමෙන් ඇතිවන පාර්ශ්වික අංකුරවලට වඩා වෙනස් වේ.

අවසානයේ මුළු පළුරම විනාශවී යයි. රෝග කාරක පිටින් දැරුණු ලෙස ඇති විට, ඉහත සඳහන් රෝග ලක්ෂණ නොපෙන්වම මුළු උක් වගාවම ඉතා කෙටි කාලයක් තුළදී මැරී වියලී යාමක් දක්නට ලැබේ. මෙම තත්වය දිගු වියලී

කාලයේදී හෝ වැසි කාලයකට පසුව එළඹෙන වියලි කාලයන් හිදී බහුලව දැකිය හැකිය.

අධික ලෙස රෝගී තත්වයට පත්වූ උක් වගාවක්

බාහිරව පෙනවන රෝග ලක්ෂණ වලට අමතරව, උක් ගසේ අභ්‍යන්තරයේද මේ රෝගලක්ෂණ පෙනීයාම් කරයි. ආසාදිත උක් දඬුවල සනාල කලාප වියලී යාම නිසා එම ප්‍රදේශ රතු පැහැයක් ගනී.

උක් දත්තේ දික් සහ හරස් කැපුමක්

රෝගය පැතිරීම

- රෝගී වගාවකින් ලබාගත් බීජ උක් (කුඳු පිටි ආසාදිත බීජ උක්) මෙම රෝගය පැතිරීමේ ප්‍රධාන හේතුවයි.
- බීජ උක් කැපීම සඳහා ගන්නා පිහියා මගින් ද මෙම රෝගය ව්‍යාප්ත වේ.
- මීට අමතරව සුළං මගින් ද ව්‍යාප්ත වේ. මෙහිදී රෝගී

ශාක පත්‍ර මත ඇති පිහි බිංදුවලද රෝග කාරක බැක්ටීරියා බීජ තිබිය හැකි අතර, සුළු මගින් ඒවා ගසාගෙන ගොස් නිරෝගී ශාක මත වැටීමෙන් එම ශාකවලටද රෝගය පැතිරීම සිදුවේ.

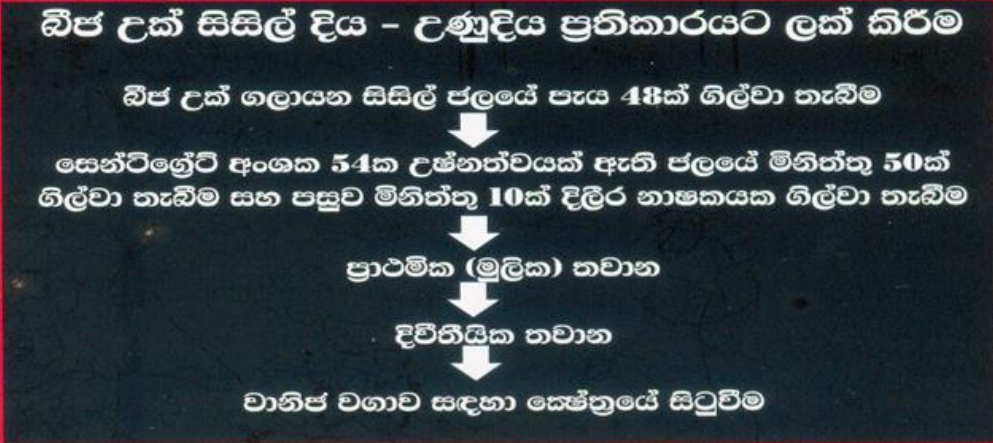
රෝග පාලනය / මර්දනය කිරීම

රෝගය ඇති වූ පසු එය මර්දනය කිරීමට වඩා, රෝගය ඇති වීම වලක්වා ගැනීම ඉතා වැදගත්ය. මේ සඳහා,

- රෝගයට ප්‍රතිරෝධී උක් ප්‍රභේද වගා කිරීම, උදා:- එස්. එල්. 8306, එස්. එල්. අයි. 121
- නිරෝගී බීජ උක් සිටුවීම සඳහා ලබාගැනීම.

තවද, බීජ උක් තවානේ සිටුවීමට පෙර, ඒවා සිසිල් දිය හා උණු දිය ප්‍රතිකාරකයට ලක් කිරීම කළ යුතුය. එනම්, බීජ උක්, ගලා යන සිසිල් ජලයේ පැය 48ක් ගිල්වා තැබීමෙන් අනතුරුව, සෙල්සියස් 54° උෂ්ණත්වයක් ඇති ජලයේ මිනිත්තු 50ක් ගිල්වා තැබීම කළ යුතුය. ඉන් පසු මිනිත්තු 10ක් පමණ දිලීර නාශකයක ගිල්වා තැබීමෙන් පසු තවාන්වල සිටුවීම කළ යුතුය.

- බීජ උක් කැපීමට ගන්නා පිහියා වැනි උපකරණ, ඒවා භාවිතයට ගැනීමට පෙර විෂබීජ නාශනය කිරීම වැදගත්ය. මේ සඳහා එම උපකරණ ලයිසෝල් වැනි විෂබීජ නාශක දියරයක ගිල්වා ගත හැකිය. එසේම උක් රොඩු ගිනි ගසා එම උපකරණ ගින්නෙන් රත්කර ගැනීමෙන් විෂබීජ නැතිකර ගත හැකිය.

- මීට අමතරව යම් උක් වගාවක රෝගී ශාක දැක්නට ලබේනම් ඒවා ගලවා පුළුස්සා දැමීම මගින් රෝගය පැතිරීම තරමක් වලක්වා ගැනීමට පුළුවන.

රෝගී වගාවන් ගලවා පුළුස්සා දැමීම

මෙම රෝග පාලන / මර්දන ක්‍රම අනුගමනය කර පත්‍ර ප්‍රදාහ රෝගයෙන් ඔබගේ උක් වගාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට කටයුතු කරන්න.

සැකසුම

ඩී. පී. ඩබ්ලිව්. පොත්තවෙල
තාක්ෂණ සම්ප්‍රේෂණ නිලධාරී

විෂයානුබද්ධ දායකත්වය

ඒ. එන්. ඩබ්. එස්. තුෂාරී
පර්යේෂණ නිලධාරිනී

විමසීම්

තාක්ෂණ හුවමාරු සහ සංවර්ධන අංශය
උක් පර්යේෂණ ආයතනය - උඩවලව

දුරකථනය : +94 47 2233281 +94 47 2233285

ෆැක්ස් : +94 47 2233233

ඊමේල් : info@sugarres.lk

වෙබ් අඩවිය : www.sugarres.gov.lk